

İnsanlık Büyük Bir Atılımın Eşiğinde

10.06.2022 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki yazılar *Revolutionary Worker* gazetesinde Devrimci Komünist Parti Başkanı Bob Avakian'ın 2001 döneminde hazırladığı **“Büyük Hedefler ve Büyük Strateji” (Grand Objectives and Grand Strategy)** başlıklı çalışmasından aktarılmaktadır. *Revolutionary Worker* #1139, 17 Şubat 2002

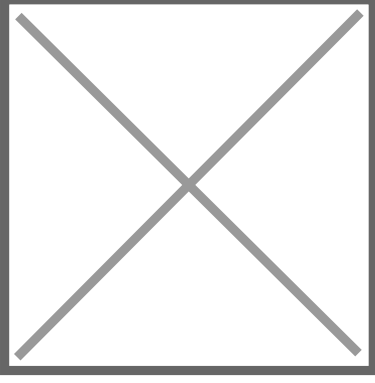
RW ONLINE:Bob Avakian: Great Objectives and Grand Strategy
(revcom.us)

İnsanlık Büyük Bir Atılımın Eşiğinde

Demokrasi kitabında (*Demokrasi: Neden Daha İyisini Yapamayalım ki?*) örneğin bazı önemli yönlerden Stalin'in ifade ettiği gibi önceden belirlenmiş, yani önceden kaderi çizilmiş bir şekilde tüm tarihin komünizme götürdüğü şeklindeki metafizik determinist bir görüşe sahip olmanın hatalı olduğu vurgulanmıştır. Fakat aynı zamanda Marx'ın da dediği gibi, insanlık tarihinde belirli bir tutarlılık da vardır. Tüm dünyadaki karmaşıklığı ve çeşitli biçimleriyle insan toplumunun gelişiminin insanlığı getirdiği belirli bir “tarihsel eşik” vardır. Bunun maddi bir temeli vardır. Aslında dünya komünizmine sıçrama yapılacak bu temel -ve bu aşamada bu sıçramanın yapılıp yapılmaması insanlık için muazzam bir fark yaratacaktır- insanların ve insan toplumunun bu noktaya kadar gelişmesi ve mücadelesi yoluyla atılmıştır. Fakat insanlardan ve onların toplumlarından “fazlasıyla uzakta kalırsanız” veya daha temelde bunu diyalektik ve tarihsel materyalizmin bakış açısı ve yöntemine kök salmadan yapmaya kalkarsanız bunu kavrayamazsınız ve bu durumda kinik bir bireyciliğin içine çekilebilirsiniz.

Bir kez daha gerekli olan, tarihin bu aşamasında proletaryanın bakış açısına ve onun devrimci programına tekabül eden doğru sentezi bulabilmektir. “Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek” içinde vurgulanan nokta budur: İnsan gelişiminin tüm aşamalarına ve insan toplumunun her biçimine uygulanabilecekleri anlamında bir ahlaktan ve daha genel olarak proletaryanın

ideolojisiinden bahsedilemese de, tam da insan toplumunun bu çağında ve tam da insanlığın eşiğinde durduğu şeye dair -komünizme sıçramaya dair- bunların bir evrenselliği vardır ve bu son derece önemlidir. Bunu kavrayamamak, kişiyi felsefi olarak göreciliğe ve en azından objektif olarak komünizme sıçramaya karşı duran başka konseptlere düşmeye (ya da takılıp kalmaya) yol açacaktır. Burada bir yanda mutlak içindeki göreliliği kabul etmek ile, diğer yanda göreliliğe düşmek arasındaki farka ilişkin Lenin'in görüşünün derin önemi tekrar ortaya çıkmaktadır. Bu önemli ayrımı korumadan -ve kendinizi her yönden diyalektik materyalizme dayandırmadan- yönünüzü ve aslında insanlığın tarihi önemdeki bir eşiğe gelindiğine dair -bazı dini veya başka idealist ve metafizik anlamda bu eşiğe zorunlu olarak varılması gerektiğinden değil, bunun dünya çapında bir sıçrama yapmaya "hazır" olduğu noktaya gelmesi- anlayışınızı kaybedersiniz.

***Not:** Örneğin, Jared Diamond'ın "Silahlar, Mikroplar ve Çelik" (*Guns,*

Germes ve Steel) adlı kitabını okursanız, ikna edici bir şekilde bir yaşam biçimi olarak yerleşik tarımın, bazı durumlarda bir bölgeyi işgal eden ve daha sonra yerleşik tarımı geliştiren insanlar tarafından bir kenara itilerek insanların yiyecek arama veya toplayıcılık ve avcılık yaşamından bir şekilde "üstün" olduğuna gerçek bir temeli bulunmadığını görürsünüz. Jared Diamond şunu belirtiyor; insanların hayatları açısından -hayatlarının ne kadar zor olduğu ve hayatta kalabilmek için ne yapmaları gerektiği açısından- yerleşik tarımın, toplayıcılık ve avcılık toplumu üzerinde bir "ilerleme" olduğu iddiasını ileri süremezsiniz. Ama mesele şu ki, dünyanın büyük bir bölümünde bu yerleşik tarım tarzının (ve daha sonra sanayileşme ve tüm bunlar açısından nihayetinde ortaya çıkan şeyin) küçük insan gruplarının toplayıcı ve avcı toplumuna galip geldiğine dair bazı gerçek sebepler bulunmaktadır ve kendisi de bunlardan bahsediyor ve derinlikli bir şekilde bunları analiz ediyor.

Öte yandan, “Silahlar, Mikroplar ve Çelik” genel olarak çok sayıda materyalist tarih analizi içeren çok ilginç ve hoş bir kitap olsa da, birisinin gerçekten de Çin’deki Kültür Devrimi’ne yönelik yüzeysel suçlamalarına ilişkin gerçekte ne olduğuna dair Jared Diamond ile konuşması gerekiyor. (“Bazı aptallar eğitimi birkaç yıl boyunca durdurmaya karar verdiler!” gibi ifadeler kullanıyor. Bunu Diamond’ın bir konuşma videosunda gördüm. Kendisi Kültür Devrimi’ne ilişkin eğitim sisteminin halk kitlelerine daha eksiksiz hizmet etmesi ve onların topluma egemen olması ve devrimcileştirilmesi için dönüştürülmesi mücadelesini içermesi şeklinde devasa meseleler ve mücadelelere ilişkin son derece yetersiz ve çarpık bir anlayışı ve/veya oldukça öznel izlenimlerini aktarmaktadır)

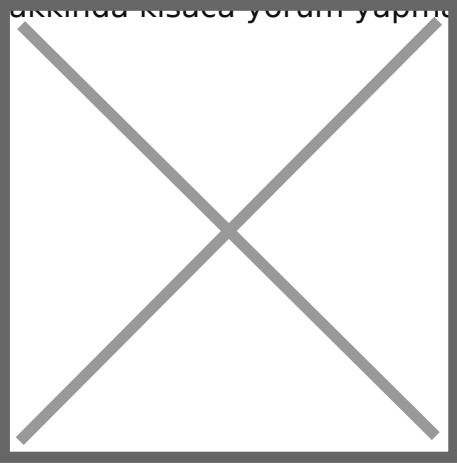
Görünen o ki, belirli bir kavrayışa sahip pek çok entelektüel arasında şimdiye kadarki sosyalist dönüşüm deneyimlerinin oldukça kaba ve sığ çarpıtmalarını veya bu deneyimlere dair iftiralarından bazılarını eleştiriden geçirmeden doğrudan kabul etme yönünde talihsiz bir eğilim var. Bu tür insanların, bazı derin ve tarihi önemdeki meselelerle derin ve çok yönlü bir şekilde boğuşurken uyguladıkları yöntem ve ilkelerden ayrılınca sorgulanmaları gerekir. Özellikle bu günlerde komünizm hakkında -herkesin doğru olduğunu bildiği (ya da varsaydığı), gerçek ya da özsel bir temeli olmayan ve gerçekten doğru olmayan- “geleneksel bilgelik” haline gelen şeylerin içerilmesiyle birlikte Diamond gibi entelektüellerin alışılmadık şekilde kalitesiz yöntemlere sapması ve ne yazık ki incelemeden veya tutarlı bir şekilde sorgulamadan hareket etme olgusu gerçekten de oldukça yaygındır. Diamond gibi insanlar her ne kadar bazıları kendi tercihlerine ve daha derindeki kendi önyargılarına tekabül etse bile, aslında bu yaptıklarının doğru olmadığını, bunun kabul edilebilir olmadığını ve bir tür “yanılgı” olduğunu bilmeleri gerekiyor.

Komünizme felsefi ve/veya politik olarak katılmamak ya da sosyalist devletlerin belirli politika ve uygulamalarına -hatta bir bütün olarak “sosyalist projeye”- yönelik eleştirilere, hatta bu meseleleri ciddi olarak incelemeye dayanan keskin eleştirilere sahip olmak belirli bir şeydir. Böylesi bir yaklaşımla diyalog kurulabilir, “etkileşime geçilebilir”, mücadele yürütülebilir ve böyle de olmalıdır. Fakat bunun gibi önemli meseleler hakkında derin bir şekilde hatalı bilgilere dayanmak, beyanların sadece kavramlarla değil aynı zamanda gerçeklerle de çılıgınca çeliştiği yöntemlere dayanmak ve umarsızca (veya bilmeyi umursamadan) gerçeklikle ilgilenmek için

ciddi bir yaklaşımdan muaf beyanlarda bulunmak başka bir şeydir. İdeolojik olarak böylesi tembel, gevşek ve düzensiz yöntemler yalnızca diyalektik materyalizmin yüksek standartlarını karşılamakta başarısız olmakla kalmaz, aynı zamanda Diamond gibi insanların kendi çalışmalarının çoğunda kovaladığı standartları karşılamada da yetersizdir. Bu durum özellikle bir hayal kırıklığıdır ve sinir bozucudur. Çünkü Diamond'ın "Silahlar, Mikroplar ve Çelik" kitabında olumlu anlamda çok değerli ve ilgi çekici pek çok şey yer almaktadır. Metodolojideki bu tür bariz çelişki ve sapmalar, birlik-mücadele-birlik genel yaklaşımının bir parçası olarak bu tür insanlarla daha geniş bir diyalog ve mücadele için bir "kaldıraç" olmalıdır.

İntikam İçin Değil Tüm İnsanlığı Özgürleştirmek İçin Savaşmak

"Ejderhaların Hasadı İçin" (*For A Harvest of Dragons*) kitabından sıklıkla atıfta bulunduğumuz bir pasaj temel bir yönelim olarak şunu ortaya koymaktadır: **İlkelerimizin sağlamlığını ve aynı zamanda esnekliğimizi, materyalizmimizi ve diyalektiğimizi, gerçekçiliğimizi ve romantizmimizi, hedefler için ciddiyet duygumuzu ve mizah anlayışımızı korumalıyız.** Bununla ilgili olarak birlikte çalıştığımız birinin Los Angeles'taki projelerden birinde söyledikleri hakkında kısaca yorum yapmak istiyorum.

Takdir edici ya da olumlu bir şekilde olmadan, kendi deneyimine

göre bizlerin "fazla iyi" devrimciler olduğumuz şeklinde yorum yapmış. Daha fazla düşündükçe ve konu üzerine (kendi çalışmalarımıza dair raporların yanı sıra *Uprising*, *Code of the Street* ve *Street Kingdom* gibi "gangster zihniyetini" analiz eden veya yansıtan kitaplar) okudukça, temel kitlelerden insanların belirli bir kesiminde, özellikle de gençlerin, özellikle de "hayattan" daha fazla etkilenenlerin bu "iyi olma" nosyonunu temel bir zayıflık olarak görmeleri beni giderek

daha fazla etkiledi. Bu durum, sokağa ve “sokakların yasasına” bağlı olan kitlelerde kendiliğinden ortaya çıkan bir ifadedir. “İyi” olmak, sizi diğer kitleler de dahil olmak üzere potansiyel düşmanlara karşı “yumuşak” ve savunmasız kılan bir şey olarak kabul edilir. Cezaevlerinde olduğu kadar sokakta da güçlü bir etkisi olan bir bakış açısidir bu (Ve cezaevleri ile sokak arasında çok yakın bir bağlantı olduğunu bilmekteyiz).

Bu mesele bana “Sonu/Başlangıcı” belgesinin başında söylenenleri ve bu ifadenin geçtiği Amerikana parçasının bulunduğu “İyi insanlar en son bitirir” denilen yeri düşündürdü. İlgili bölümde yapacağımız şeyin gerçekten de çok radikal bir şey olduğu, kazanmak için “iyi” kalmak ve “önce bitirmenin” gerektiği vurgulanır. “Önce bitirmek”. Mao’nun kendimiz için değil, sınıfımız ve davamızın büyüklüğü doğrultusunda çabalamakla ilgili söylediklerine geri dönüyoruz. Esasen söz konusu olan kazanma sorunudur. Ve kazanmak sadece iktidarı ele geçirmeyi değil, aynı zamanda iktidarı ele geçirirken ne için çabaladığımızı, bu gücün neye hizmet etmesi gerektiğini ve iktidarı ele geçirmek ve uygulamak için mücadele ederken nihai amacımızın ne olduğunu içerir.

Elbette tüm bu kavramların sınıfsal bir içeriği vardır, buna “iyi” olmak da dahildir. Devrimci proletaryanın bakış açısından bu durum liberalizm anlamına gelmez. Düşmana karşı bir “yumuşaklık” tavrı anlamına gelmez. Düşmanı ve onun sistemini stratejik açıdan küçümsememizi ve nefretimizi kaybettiğimiz, bu sistemi ve onun halk kitleleri üzerindeki ölümcül pençesini ortadan kaldırmak için kitleleri ayaklandırmaya ve devrim yapmaya yöneltme kararlılığımızı yitirdiğimiz anlamına da gelmez. Ama aynı sınıfsal bakış açısına göre, “iyi” olmak şu anlama gelir: Mao’nun bahsettiği üzere (sanırım “Liberalizmle Mücadele” içindeydi), halk kitlelerinin, Partinin ve devrimin çıkarları dar ve kişisel çıkarların üzerindedir. Bu durum intikam almak -ve kişisel kaygılar- demek değildir, tüm dünyadaki sömürülen ve ezilen tüm insanların ve nihayetinde tüm insanlığın kurtuluşu için devrim yapmak demektir. Kendimizden çok başkaları için endişelenmek anlamına gelir. Hayata geçirmeye çalıştığımız geleceğin toplumunun ilkelerini yalnızca cesaretle yaymak değil, fakat her aşamada mümkün olan en yüksek derecede uygulamaya koymak ve yaptığımız her işte somutlaştırmak anlamına gelir. Bunun anlamı budur ve bu durum “Ejderhaların Hasadı İçin” kitabından sıklıkla alıntılanan pasajda söylenenlerle tamamen tutarlıdır ve onun başka bir ifadesidir.

Bu konu proletaryanın “aşkın konumu” diyebileceğimiz ya da başka bir yerde (belli bir ironiyle, fakat aynı zamanda çok ciddi bir noktaya değinmek için) “proletaryanın tanrısal konumu” olarak adlandırdığım şeyle ilgilidir: Sınıfsal bilince sahip proletaryanın, mevcut durumun ötesini ve dar kişisel ilgi alanlarının ötesini görebilmesi; insan gelişiminin tüm tarihsel seyrini ve kitlelerin en geniş ve en yüksek çıkarlarını görebilmek ve her şeye, kişisel ilişkilere bile bu daha geniş toplumsal ilişkilerin ve onları dönüştürme mücadelesiyle bu kapsamlı tarihsel bakış açısından yaklaşmak.

Bu anlamda böylesi bir tarihsel kavrayış ile yaklaşımımız “geçmişe ve bugüne kollarımızı açmak ve geleceğe doğru ilerlemek” şeklinde olmalıdır. Kitleleri eleştirerek ve onların eksiklikleri ile mücadele ederken “kitlelere elimizi uzatmak” ve onlarla birlikte ilerleme yöneliminden bahsetmiştik. Bir başka anlamda tarihi bir öneme sahip olarak “insanlığın büyük çeşitliliği etrafında” “geçmişe ve bugüne kollarımızı açmalıyız” ve bu şekilde dünya komünizmi çağına ilerlemeliyiz.

Hedeflememiz gereken şey, tüm insanlığın kurtuluşunu somutlaştıran bir sentezdir. Bu sentez ve komünizmin geleceği, tarihten ve gelenekten gelen olumlu olana yeni bir bağlam -bazı yönlerden yeni bir içerik- vererek bütünleşecektir. Ve aynı zamanda bu sentez, dünya çapında bir radikal kopuş, tüm geleneğin zincirlerinin kırılmasını oluşturacaktır.

Hayaller ve Gerçeklik

Lenin, hayal kurmanın bir zararı olmadığını, temel ve nihai anlamda kişinin hayallerinin gerçeklikle ve şeylerin gelişimiyle uyumlu olduğu, hayallerin gerçeklerle örtüştüğü ve kişi kendi amacını gerçekleştirmek için -onları gerçeğe dönüştürmek için- hareket ettiği müddetçe hayal kurmanın aslında güzel bir şey olduğunu söylemiştir. Kapsamlı bir şekilde düşünmek iyidir. Dünyanın nasıl olabileceğini hayal etmek ve sonra öyle olması için çabalamak iyi bir şeydir. Hayal kurmak, gerçeklikle ve onun hareketi ve gelişimiyle temelden uyumlu olduğu müddetçe iyidir. Dolayısıyla hayal kurmak bu anlamda önemlidir.

Bununla birlikte Mao'nun "büyüklük için mücadele etmenin" doğru ve gerekli olduğu yorumuna da atıfta bulunmak isterim. Bu ne bir bireysellik, ne de kesinlikle bireyci anlamda değildir. Kendimiz için değildir, fakat sınıfımız ve davası içindir. Proletarya ve onun devrimci öncüsü bu anlamdaki bir büyüklük için çabalamalıdır. Tarihsel misyonumuzu (bunu dini veya metafizik anlamda değil materyalist olarak anlamak gerekir) bir kez daha gerçeğe dönüştürmek için çabalamalıyız.

Heybetli Bir Güzellik Doğmakta

Şimdiye kadarki proleter devrimlerin deneyimi hakkında düşünürken, bir kez daha William Butler Yeats'ten, bu sefer vahşice bastırılan İrlanda'daki ayaklanmanın başarısızlığın anısına ilişkin yazdığı "Paskalya 1916" şiirinden yararlanabiliriz. Özellikle, bu şiirden aşağıdaki satırlar mevcut durum için büyük önem taşımaktadır:

"Her şey değişti, tamamen değişti/Heybetli bir güzellik doğmakta."

Proleter devrimin ilk büyük dalgasıyla birlikte deneyimlediğimiz şeyin bu olduğuna inanıyorum: Heybetli bir güzellik doğdu. Ve bu "heybetli güzelliğin" farklı ifadeleri mevcut. Egemen sınıflar açısından bu aslında felaket olan bir güzellikti. Paris Komünü'ne ve özellikle de kadınların bu Komün'deki rollerine ilişkin bir burjuva şu yorumu yapmıştı: Eğer Fransa bütün olarak kadınlardan oluşan bir ulus olsaydı, bu durumda ne de felaket bir ulus olurdu!

Bilinçli proletarya ve diğer devrimci kitleler açısından çok güzel olan ilk başarılı proleter devrimler ve onların başarıları, burjuvazi ve böylesi tüm gericiler açısından bir felaketti. Fakat bu aynı zamanda geleceği temsil eden yeni ve güzel bir şey olması anlamında da "heybetli bir güzellikti". Fakat yine de geçmişin izleri ve yaraları tarafından belirlenmişti ve halen kendi karşısına dönüştürülebiliyordu.

Sonuç olarak devrimci bir kavrayış ile diyebiliriz ki, hayatı geçici olarak söndürülmüş olsa bile evet gerçekten de "heybetli bir güzellik" doğdu. Şimdi önümüzdeki görev, proleter-sosyalist devrimlerin bu ilk büyük dalgasına ve onun gerici güçler tarafından yenilgiye uğratılmasına ilişkin onu diyalektik materyalizm temelinde doğru ve kapsamlı bir şekilde özetlemek, bu şekilde devrimci iyimserliğimizi cesurca ortaya koymak ve kitlelere bunu aşılmasıdır.